

ШЕВЧЕНКОВА ПРИСУТНІСТЬ У ТВОРАХ ПАСІЧАНСЬКОГО

Постать Кобзаря, його животворне слово постають знаковими для кожного свідомого українця, бо не втрачає своєї актуальності ні незглибима за змістом його поезія зі своїми важливими імперативами, ні багатогранна мистецька спадщина, яка засвідчує великий талант її автора.

Шевченкове слово одухотворює, розвіює сумніви й вселяє віру в себе та сильну й незалежну державу. Живе поет у пам'яті народній, передаються його заповіді, які відлунюють пророцтвами подій прийдешнього і майбутнього часу. Багатовимірність уявлень про Т. Шевченка, глибинне пізнання його образу втілюється у численних живо-

писних, графічних, декоративно-ужиткових творах. Він постає завжди різним: то спокійним і задумливо-романтичним, то зажуреним і суворим. Вражає також експресивність, драматизм та емоційна проникливість художніх робіт, їхнє композиційне вирішення та сюжетно-тематичне спрямування.

Повсякчас до образу Тараса Шевченка у своїй творчості звертається відомий буковинський різьбяр, член Співки художників України (1985), заслужений (1998) та народний художник України (2008) Ярослав Пасічанський (1944), родом із села Середній Березів Косівського району Івано-Франківської області.

Ще змалку Ярослав Пасічанський захоплювався мистецтвом: добре малював, мріяв стати художником. Таємниці різьбярства пізнавав у Косівському художньому училищі, де познайомився із творчістю основоположників різьбярства на Гуцульщині – Василя та Миколи Шкрібляків, Василя Девдюка, Марка Мегеденюка. Після навчання за призначенням потрапив до Чернівців, звідки бере витоки творча діяльність митця, яка розгорталася у художніх майстернях Художнього фонду України при від-

діленні обласної організації Спілки художників України. З невимовною жагою пізнає майстер красу довколишнього світу, постійно працює над збагаченням своєї творчої уяви, щоразу вигадує нові орнаменти, композиції, сюжети. Його твори відомі в Україні та поза її межами. Один із них – дерев'яну скриньку, прикрашену мініатюрними сценами на релігійні теми, Ярослав Пасічанський подарував Папі Римському Іоану Павлу II й цей виріб нині зберігається в музеї Ватикану.

Чимало орнаментально-тематичних творів Ярослава Пасічанського з'явилося завдяки творчості Т. Шевченка.

Знаковою подією у житті митця стало відзначення в жовтні 2014 року 70-літнього ювілею, який припав на рік вшанування 200-річчя від дня народження Т. Шевченка. До цієї дати він відкрив персональну виставку робіт у Чернівецькій виставковій залі «Вернісаж», на якій презентував сімдесят кращих творів останніх десятиліть у жанрі декоративно-ужиткового мистецтва: різьблені по дереву декоративні тарелі, картини, скриньки, альбоми.

У доробку майстра існує чимало робіт на шевченківські мотиви, найвідоміші з них – декоративні тарелі «Пророк» («Т. Г. Шевченко») (1969–1994) та «Кобзар» (2013), виконані в техніці різьблення по дереву. Найбільше майстер різця любить працювати з деревом груші. У творчій біографії Я. Пасічанського є цікавий факт. В одному з інтерв'ю різьбяр зізнався, що для виготовлення різьбленого образу Кобзаря одне таке спилане дерево груші відстоювалося тридцять років, поки задум митця втілювався в життя.

У центрі декоративних тарелів «Пророк» (Т. Г. Шевченко) та «Кобзар» постає рельєфний образ Т. Шевченка із задумливо-пронизливим поглядом на тлі різьблених колосків, що створює ефект променів довкола портретного зображення. Композиція центральної частини органічно взаємодіє із декоруванням на берегах тарелів, де поєднуються геометричні та рослинні візерунки. Особливістю орнаментальних композицій творів постає знаково-символічне письмо, де поєднуються різні символи: розетка, листочки, пшеничка, китиці калини, сонечко, кучері тощо. У мистецькому виробі «Кобзар» навколо портрета вписано слова Т. Шевченка «Обніміться ж, брати мої. / Молю вас, благаю!» та посередині з обох боків вирізьблені роки життя поета. Обидві роботи виконані в стилі традиційної гуцульської різьби.

Черпаючи натхнення в творчості Т. Шевченка, Ярослав Іванович вважає, що «нікому з українців цей образ не повинен бути байдужим, бо він багато чого передбачив для всіх нас, показав шляхи розбудови власної держави. Його читали на Євромайдані, співали, люди падали від беркутівських куль з його словами. Шануватимемо й любитимемо його завжди!».